

Kære Fjerkræproducent,

Juni måned nærmer sig sin slutning og første halvdel af 2018 er allerede gået. Her i teamet har vi haft en travl juni måned med temadag, koordinering af fremtidige projektansøgninger, rådgivningsbesøg og meget andet. Vi nærmer os nu juli måned som for manges vedkommende byder på ferie, dette gælder også for FjerkræNyt, som går på sommerferie og først udkommer igen i slutningen af august måned.

I denne udgave kan du glæde dig til at læse lidt om fransk kyllingeproduktion, brug af muslingemel som foder, om slagtetidspunkt har betydning for slagtekyllingers kassationsårsager samt en spændende workshop på AU Foulum i august.

Rigtig god læselyst 😊

Faglige nyheder

MuMiPro Muslingemel som råvare i fjerkræfoder – *Niels Finn Johansen*

Seges FjerkræTeam er med til at udvikle og afprøve nye højværdi fodermidler fremstillet af muslinger. Udviklingsarbejdet sker i projektet MuMiPro, som er en forkortelse (eller akronym) for "Muslingeopdræt som virkemiddel og kilde til økologisk protein".

Projektet støttes af Innovations Fonden og udføres med DTU Aqua, som projektindehaver og projektleder og med deltagelse af en række partnere, herunder Aarhus Universitet, SEGES Økologi Innovation og Danish Agro m.fl.

Projektet forsker og udvikler i:

1. At effektivisere muslingeopdræt, så omkostningerne reduceres
2. At tilpasse og udvikle metoder til at lave olier, mel og ensilage af muslinger
3. At dokumentere den ernæringsmæssige værdi af muslinger til grise og fjerkræ
4. At undersøge den vandrensende effekt af muslingeopdræt i forskellige fjordsystemer
5. At udvikle modeller for forvaltning af en stigende muslingeproduktion i kystnære farvande

Læs mere på projektets [hjemmeside](#).

SEGES har sine væsentligste opgaver under punkt 3, at dokumentere den ernæringsmæssige værdi til fjerkræ. Der udføres to praksisforsøg.

Det første forsøg startede hos Jan Volmar i Brande d. 18. maj 2018. Der anvendes et lille mobilt hønsehus opdelt i 6 rum, med 35 høner i hvert rum. Der fodres med 3 foderblandinger:

1. 3,5 % Fiskemel (kontrollfoder)
2. 5,0 % rent Muslingemel uden skaldele
3. 6,0 % Muslingemel delvist med skaldele

Dette fodringsforsøg fortsætter indtil udgangen af september måned 2018.

Det andet fodringsforsøg starter omkring 1. oktober 2018 og udføres som demonstrationsforsøg med 6.000 – 9.000 høner.

Fodringsforsøg hos Jan Volmar

Økologiske linemuslinger klar til høst

Slagtekyllingernes produktionsresultater udvikler sig stabilt – Jette Søholm Petersen

Hver uge tjekker alarmmodellerne dugfriske data fra KIK, ACQP og L&F's E-kontrol. I de seneste 3 uger har der ikke været nogen signifikante afvigelser i produktionsresultaterne. Eneste undtagelse er for trædepudscoren, hvor kurven fortsat falder. Det skyldes nok den varme sommer.

Overvågningen finansieres af Fjerkræafgiftsfonden, og den udføres ved at en statistiker fra AgroTech henter data hos Lyngsoe og kører dem igennem alarmmodellerne. På den måde sker der en automatisk overvågning af signifikante ændringer i produktionsresultaterne.

Sammenhæng mellem slagtetidspunkt og % kasserede slagtekyllinger – Jette Søholm Petersen

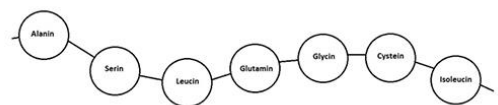
Slagtekyllingeproducent Willem Dekker har bedt SEGES undersøge, om kassationsprocenten påvirkes af hvilket tidspunkt kyllingerne slages på. De foreløbige beregninger på grundlag af Willems egne data fra 2014 til nu viser, at slagtetidspunktet har signifikant betydning for hvor mange kyllinger der kasseres. Resultaterne tyder endvidere på, at der er der en signifikant sammenhæng mellem slagtetidspunktet og andelen af kyllinger, der bliver kasseret på grund af hudskader.

Kyllingerne fra Willem Dekker har generelt en meget lav kassationsprocent, derfor er hans produktionsforhold meget velegnede til at vise, om der kan være sammenhæng mellem slagtetidspunkt og kassationsprocent. I næste uge afslutter vi analysen for Willem. Du må endelig sige til, hvis vi også skal hjælpe med at undersøge resultaterne for dine kyllinger.

Proteinniveau i foderet til langsomt voksende slagtekyllinger – Maja Bakke og Jette Søholm Petersen

I projekt fodring af langsomt voksende slagtekyllinger, har vi nu fået afsluttet alle planlagte forsøg. Det har været nogle gode forsøg, der har givet en masse relevante data at arbejde med. Omdrejningspunktet for alle forsøgene, var foderet og foderets sammensætning, især med fo kus på proteinniveau.

Vi har i mange år vidst at proteinniveauet i foderet har en betydning for tilvæksten, men vi ønskede i dette projekt at undersøge betydningen for langsomt voksende kyllinger, da der ikke har været foretaget meget forskning inden for dette område.

Samlet set for alle forsøgene kunne vi konkludere, at protein har en afgørende betydning for tilvæksten af kyllingerne. I alle forsøgene viste det sig at de kyllinger, der fik tildelt højest andel protein var størst, og de havde en gennemsnitlig højere daglig tilvækst, sammenlignet med kyllinger der fik tildelt lavere proteinandel i foderet. Proteinniveauet er derfor en parameter man kan skrue på, for at styre kyllingernes tilvækst. Dog har slagteresultater fra det ene forsøg også vist, at det er vigtigt at man overvejer hvornår i vækstperioden man skal "spare" på proteinet, da det kan have indflydelse på muskeludviklingen.

I et af forsøgene afprøvede vi et startfoder, som havde et lavere proteinindhold end standard startfoder. Forsøgsstartfoderet havde et proteinindhold på 18,6 %, som er væsentligt lavere end de 22-23 % protein der normalt vis er i startfoder. Ud fra forsøget kunne vi konkludere, at hvis man fodrede med fortyndet startfoder og standard voksefoder, var det muligt at holde en gennemsnitlig daglig tilvækst på ca. 37-38 g/dag, men også at få et fint slagteprodukt. Hvorimod hvis man gav kyllingerne start- og voksefoder med et lavt proteinindhold, ville kyllingerne blive meget små. Dette understreger vigtigheden af, at vi ikke må begrænse kyllingerne for meget, da det simpelthen vil gå ud over det endelige produkt, som skal sælges til forbrugerne. Langsamt voksende slagtekyllinger er et højværdiprodukt og det er derfor vigtigt at varen kan leve op til de forventninger forbrugerne har til det.

Hvis du vil læse mere om de enkelte forsøg, vil de blive offentligt tilgængelige på LandbrugsInfo i løbet af sommeren og efteråret. Der vil blive udsendt links med de kommende numre af FjerkræNyt, når de er tilgængelige. Hvis du har spørgsmål eller gerne vil vide mere om forsøgene kontakt gerne Maja eller Jette, så vil vi heller end gerne fortælle om forsøgene.

Vellykket temadag om langsomt voksende slagtekyllinger – Maja Bakke og Jette Søholm Petersen

Torsdag d. 14. juni holdt SEGES Temadag om langsomt voksende kyllinger. I den anledning havde vi inviteret Claude Toudic fra avlsfirmaet Hubbards hovedkontor i Frankrig til at holde indlæg om Frankrigs produktion af alternative kyllinger. Udover et indlæg fra det franske, fik deltagerne en rundvisning rundt i Agro Food Park, som er i rivende udvikling, og så fik de præsenteret de nyeste data fra de afsluttede boksforsøg. Op ad eftermiddagen blev deltagerne inddelt i grupper, hvor de skulle diskutere velfærd og ikke mindst hvordan vi øger velfærden for vores kyllinger. Sanna Steinfeldt sluttede dagen af med at præsentere en workshop i projekt **OK-Net EcoFeed**, hvor formålet er at sikre 100 % økologisk fodring af fjerkræ. Det kan du læse mere om under "Øvrige nyheder".

Fransk produktion af alternative kyllinger

Claude startede med en status på fransk slagtekyllingeproduktion. Frankrig har et af de højeste forbrug af fjerkræ i EU, og forbruget er stigende. Det samlede kødforbrug er på vej ned - særligt for okse- og svinekød, ligesom man ser det i mange vestlige lande. Årsagen til at forbruget af fjerkræ stiger er kødets: pris, smag, nemhed at tilberede, mørhed og religionsneutralitet.

Claude Toudic i gang med sin fremlæggelse om Fransk produktion af alternative slagtekyllinger.

Derudover pointerede Claude, at de mange forskellige typer af fjerkræ som findes i det franske marked er med til at øge forbruget. Slagtekyllingeproduktionen har ligget konstant på 600 millioner kyllinger per år i de seneste 10 år efter 8 år med faldende produktion. Frankrig importerer mere og mere kylling fra Holland, Belgien, Tyskland Brasilien og Thailand til catering og industriel forarbejdning. Det franske slagtekyllingehjemmemarked består af 60% salg fra detailforretninger og 40% salg fra catering og industri.

Langsomt voksende slagtekyllingeracer anvendes til 25% af den franske slagtekyllingeproduktion. Denne kyllingetype anvendes til alle de alternative kyllingetyper, som består af Label Rouge (16%), Certificeret (8%) og Økologisk kylling (1%). Frankrig er det land i EU, hvor der produceres flest økologiske slagtekyllinger – nemlig 8 millioner per år. Kravene til de forskellige typer af alternative slagtekyllinger ses i tabellen nedenfor.

Tabel Krav til alternative slagtekyllingetyper i Frankrig

Type	Certificeret	Label Rouge	Økologisk
Volumen, T/år	80.000	160.000	10.000
Race	Langsomt voksende høne X standard el. intermedier hane	Langsomt voksende høne X langsomt voksende hane	Langsomt voksende høne X langsomt voksende hane
Belægningsgrad, dyr/m ²	<18	<11	<10
Belægningsgrad, kg/m ²	42	25	25
Max. farmstørrelse, m ²	Ingen	1600	1600
Max. staldstørrelse, m ²	Ingen	400	480
Max. flokstørrelse	Ingen	1100	2000
Min. Slagtealder, dage	56	81	81
Lys	EU lovkrav	Naturlig lys	Naturlig lys
Adgang til udeareal	Ingen	2m ² /kylling fra 6 uger	4 m ² /kylling fra 6 uger
Foder	Vegetabilsk uden vækstfremmer	Vegetabilsk uden vækstfremmer, > 75% korn	Vegetabilsk, >95 økologisk foder, ingen coccidiostater, ingen syntetiske aminosyrer

Label Rouge kyllingen er typiske fransk. Konceptet blev udviklet i 1960'erne, fordi nogle forbrugere kritiserede den konventionelle kylling. Den gang valgte man at slagtealderen skulle være 81 dage ud fra at de konventionelle kyllinger blev slagtet ved en alder på ca. 60 dage. I takt med at de konventionelle kyllinger blev yngre ved slagtingen blev slagtealder-gabet større og i 1993 åbnede det muligheden for at udvikle et koncept for certificerede kyllinger. Set med forbrugernes øjne, er fritgående kylling lig med velfærd. Videnskabelig dokumentation for at andre velfærdsparametre også betyder noget er underordnet. Slagtealder bekymrer ikke forbrugeren, kun landmanden. I forbrugers øjne er en 81 dage gammel kylling stadig ung. I Frankrig har producenterne en "gentleman agreement" om, at fritgående kyllinger skal være ældre end 56 dage, helst 81 dage gamle som det ses i tabellen.

Certificeret kylling sælges normalt under supermarkedets brand, det giver supermarkedet stor sikkerhed for at de sælger et produkt med høj kvalitet. De har alle forskellige systemer at auditere kvaliteten efter, og de leder efter nye veje til at differentiere produkterne. For eksempel er kyllingeracer med nøgen hals en måde, hvor supermarkederne kan differentiere sig.

Udfordringen for den langsomt voksende kylling er, at forbruget af hel kylling er faldende. Det er nemmere at sælge velfærd når der er tale om en hel kylling, hvor forbrugeren kan se om huden er i orden på hele kroppen. Når kyllingen bliver parteret og forarbejdet opfatter forbrugere ikke længere varen som et dyr. Kun 41% af de parterede kyllinger stammer fra langsomt voksende racer, mens 84% af de hele kyllinger stammer fra langsomt voksende racer. Hvis prisen for parteret kylling var lavere, ville 86% af forbrugerne købe endnu mere af den varegruppe.

Claude Toudic fortalte også om hvordan franske producenter arbejder med at få flere kyllinger ud. Vi skriver mere om det i den næste udgave af FjerkræNyt.

Seges Fjerkræteam vil gerne sige stort tak til alle deltagerne og oplægsholderne for en rigtig god og vellykket temadag 😊

Hvis du ønsker at se indlæggende fra dagen er de tilgængelige online fra på mandag [her](#).

Øvrige nyheder

Nyt kursus for ægproducenter v. Niels Finn Johansen og Jette Sørholm Petersen

Fødevarestyrelsen har meldt ud at nye ægproducenter skal have gennemført og bestået et kursus i ægproduktion senest 1. juni 2019.

SEGES er i gang med at etablere et fagligt solidt kursus til ægproducenter i samarbejde med L&F og fjerkræbranchens dyrlæger samt agronomer, der inviteres til at holde indlæg. Vi arbejder på at afholde det første kursus i efteråret 2018.

Finansieringen kommer fra et mindre deltagergebyr.

I næste nyhedsbrev kommer flere oplysninger om kursusdato og sted.

Workshop om muligheden for at lokalt dyrkede råvarer kan sikre 100 % økologisk fodring af fjerkræ

D. 8. august er AU Foulum og ICROFS værter for en workshop omhandlende 100 % økologisk fodring af fjerkræ i fremtiden. Formålet med workshoppen er at inspirere og diskutere fremtidige muligheder for en øget produktion af økologisk lokalfoder, der kan bidrage til at nå målet omkring 100% økologisk foder til økologiske slagtekyllinger og æglæggere.

Workshoppen er arrangeret i forbindelse med OK-Net EcoFeed projektet, som arbejder for at hjælpe økologiske producenter og foderstofbranchen med at nå målet om 100% brug af økologisk og lokalproduceret foder til økologiske æglæggere og slagtekyllinger. Flere europæiske lande deltager i projektet, som også har til formål at udveksle viden og erfaring mellem landene. I Danmark koordineres projektets arbejde af ICROFS, Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer, Aarhus Universitet.

Der vil være spændende indlæg og et besøg på øko-plattformen, hvor der vil være forsøg i gang. Derudover vil der være en god mulighed for at få diskuteret med folk indenfor fjerkræbranchen. Det er gratis at deltage i workshoppen og alle med interesse for økologisk fjerkræ er meget velkomne til at deltage. Se invitation til arrangementet i forlængelse af FjerkræNyt.

I forbindelse med projektet vil Sanna meget gerne i kontakt med økologiske slagtekyllinge- og konsumæg-producenter, som kunne have interesse i at bidrage med erfaring til projektet.

Du kan læse mere om projektet [her](#).

Tag meget gerne kontakt til Sanna Steinfeldt på tlf: +4587158074 eller mail: sanna.steenfeldt@anis.au.dk

Temadag om mobile hønehuse ved Økologisk Landsforening

Økologisk Landsforening inviterer fjerkræproducenter til en spændende eftermiddag, hvor du bliver klogere på økologisk fjerkræ i mobile stalde og får mulighed for at komme i ERFA-gruppe med andre landmænd med fjerkræ i mobile stalde.

Dagen starter med et bedriftsbesøg på en ejendom med fjerkræ i mobile stalde. Herefter vil Niels Finn Johansen, SEGES Økologi Innovation, fortælle om bl.a. økologiregler og generelle regler for fjerkræ, registrering, management, hygiejne, sundhed og indretning af staldsystemer. Kurset vil tage udgangspunkt i ægproduktion, men producenter med slagtekyllinger eller andet fjerkræ er også velkomne. Der etableres ERFA-grupper for landmænd med mobile produktioner og aftales tid og sted for første møde. Alle er velkomne, men landmænd har fortrinsret, og det er kun landmænd, der kan blive optaget i ERFA-gruppen.

Kalenderen

Workshop om muligheden for at lokalt dyrkede råvarer kan sikre 100 % økologisk fodring af fjerkræ

D. 8. august huser AU Foulum, **Blichers Allé 20, 8830 Tjele**, en workshop hvor alle økologiske fjerkræproducenter, foderstofbranchen og andre med interesse for økologisk fjerkræproduktion er meget velkomne til at deltage. Arrangementet starter kl. **9.30 og slutter kl. 14** (evt. kl. 15 hvis man vil se økoplatformen). Det er gratis at deltage på dagen, men man skal tilmelde sig dagen. **Seneste tilmelding er d. 3. august på <https://bit.ly/2MOV620>.**

Se invitationen i forlængelse af mailen.

Temadage om mobile hønehuse v. Økologisk landsforening

D. 7. og 9. august afholder Økologisk Landsforening temadage om mobile hønehuse. D. 7 august starter kl. 14.00 på Topkærgård, Topkærvej 3, 8200 Aarhus N og fortsætter i ØL's lokaler på Silkeborgvej 260, 8230 Åbyhøj. Du tilmelder dig arrangementet d. 7 juni [her](#).

D. 9. august afholdes mødet på Sjælland, hvor I skal besøge Hegnsholt Hønseri, Lejrevej 52, 4320 Lejre. Her starter temadagen kl. 14.30. du tilmelder dig [her](#).

Sidste tilmelding til arrangementet er 31. juli. Det koster 200 kr. at deltage.

Med ønske om en rigtig god sommer og de bedste hilsner fra SEGES Fjerkræ-team

[Jette Søholm Petersen](#), [Niels Finn Johansen](#) og [Maja Bakke](#)

Du må gerne dele mailen med kolleger, chef eller andre interesserede! Hvis nogen af dem ønsker at komme med på maillisten, så kontakt maba@seges.dk. Hvis du ikke ønsker at modtage FjerkræNyt, kan du framelde den ved at sende en mail til maba@seges.dk. Du kan læse mere om SEGES og L&F's persondatapolitik [her](#).

Kontaktinformationer:

Jette Søholm Petersen: E jtp@seges.dk og T 21717715, Niels Finn Johansen: E nfj@seges.dk og T 21717768 og Maja Bakke: E maba@seges.dk og T 26663098

AARHUS UNIVERSITET

ICROFS

SEGES

Workshop for økologiske fjerkræproducenter, foderstofbranchen og alle med interesse for økologisk fjerkræ

I samarbejde med ICROFS inviterer Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet til workshop i forbindelse med EU-projektet 'OK-Net EcoFeed' med temaet:

KAN ØGET PRODUKTION AF LOKALT DYRKEDE RÅVARER SIKRE 100% ØKOLOGISK FODER TIL FJERKRÆ?

Tid og sted: d. 8. august 2018, kl. 9.30-14.00

AU-Foulum, Blichers Allé 20, 8830 Tjele

Arrangementet er gratis.

Formålet med workshoppen er at inspirere og diskutere fremtidige muligheder for en øget produktion af økologisk lokalfoder, der kan bidrage til at nå målet omkring 100% økologisk foder til økologiske slagtekyllinger og æglæggere.

Workshoppen er arrangeret af OK-Net EcoFeed, som arbejder for at hjælpe økologiske producenter og foderstofbranchen med at nå målet om 100% brug af økologisk og lokalproduceret foder til økologiske æglæggere og slagtekyllinger. Flere europæiske lande deltager i projektet, som også har til formål at udveksle viden og erfaring mellem landene. I Danmark koordineres projektets arbejde af ICROFS, Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer, Aarhus Universitet.

PROGRAMMET FOR DAGEN

9.30-11.00: Velkomst og introduktion til dagens program, v. Sanna Steinfeldt, AU

- Indlæg: Få seneste viden om fodring af økologiske æglæggere og slagtekyllinger,

v. Sanna Steinfeldt, AU, Niels Finn Johansen og Jette Søholm Petersen, SEGES

11.00-12.00: Workshop, opdelt i hhv. æglæggere og slagtekyllinger

Under workshoppen diskuteres og kortlægges de vigtigste udfordringer og mulige løsninger for at fodre 100% økologisk med en stor andel lokal produceret foder, der samtidig sikrer en optimal forsyning af næringsstoffer til høns og kyllinger; hvad har vi behov for mere viden om, hvor er der behov for handling, og hvordan implementerer vi nye værktøjer til gavn for producenter og foderstofbranchen?

12.00-12.45 Frokost

12.45-14.00: Opsummering og konklusioner

14.00-15.00 Besøg på Øko-plattformen

Efter workshoppen besøger vi Øko-Plattformen (Foulum) med økologiske æglæggere.

Sanna Steinfeldt viser rundt og fortæller om GUPD-projektet Green-Eggs, der bl.a. i samarbejde med Ålborg Universitet, gennemfører et forsøg med danskproduceret kløvergræsprotein til økologiske æglæggere.

Tilmelding senest d. 3. august på: <https://bit.ly/2M0V620>

Læs mere om projektet OK-Net EcoFeed på: <https://bit.ly/2JNDI9M>